

เทศน์เช้า วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๓

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ

โดยปกติเราก็ต้องมีธรรมะประจำหัวใจของเรา ความมีธรรมะประจำหัวใจของเรา **พ่อ** **แม่เป็นพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของเรา** ดูแลพ่อ ดูแลแม่ มีกตัญญู กตเวที ในครอบครัวของเรานะพูดจาปราศรัยกันให้ดีงาม ถ้าเขาจะได้เปรียบเราบ้างให้เขาไปเถอะ เราเป็นพี่เป็นน้องกัน อย่าขัดอย่าแย้งกัน

ดูมันขัดมันแย้งกัน แหม! ครอบครัวทำลายกันมันน่าเศร้าใจนะ เราเกิดมามันมีสายบุญ สายกรรม เราถึงได้มาเกิดเป็นพี่เป็นน้องกัน เราเกิดมาเป็นญาติเป็นตระกูลต่อกัน แต่มันก็มีกรรมเก่า กรรมใหม่มาทั้งสิ้น

อะไรกรรมเก่า กรรมเก่า เราทำสิ่งใดมาอันนั้นเรายกเว้นไว้ เราไม่รู้ไม่ได้ แต่ถ้ามีสิ่งใดที่มันไม่ได้ตั้งใจเรา เราพยายามทำในหัวใจของเรา ทำในหัวใจของเรา ทำในหัวใจของเราคือความ ร่มเย็นเป็นสุขใจ คือการเสียสละใจ มีสิ่งใดเราเสียสละได้ เราเสียสละไปซะ เรามีมือมีเท้า เหมือนกัน เราทำมาหากินได้เหมือนกัน เราพยายามทำของเราใหม่ขึ้นมาไง แต่! แต่มันจำเจทุกวัน ทุกวัน มันเห็นแล้วมันก็รับรู้อยู่นั่นนะ แต่! แต่เราก็ต้องมีธรรมประจำหัวใจ นี่เวลาปกติ

ในเวลาวิกฤติ เห็นไหม เวลาวิกฤติอย่างนี้ธรรมะยิ่งต้องการมากขึ้น พ่อต้องการมากขึ้น ต้องมีสติปัญญามากขึ้น ถ้ามีสติปัญญามากขึ้น เพราะอะไร เพราะสิ่งที่ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา มันป้องกันเราได้ไง ธรรมโอสถเริ่มต้นมาจากเรานะ สิ่งที่เป็นการวิกฤติอย่างนี้ มัน เป็นวิกฤติเกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมา เห็นไหม ถ้าเป็นสมัยโบราณ ในสมัยโบราณดูประวัติศาสตร์ใน ตำนานเขาย้ายเมืองหนีกันนะ เวลาโรคห่ามันลง แวะแคว้นต้องย้ายเมือง ย้ายประเทศกันเลย ละ เขาย้ายไปเพราะเขาไม่รู้มันเป็นอะไร

แต่ในปัจจุบันนี้โลกมันเจริญขึ้น พอโลกเจริญขึ้น ทางวิทยาศาสตร์มันเจริญขึ้น ทาง การแพทย์มันเจริญขึ้นใช้ใหม่ เราอยู่ที่มาที่ไปทั้งสิ้น เราว่ามันเกิดจากอะไร แล้ววิธีการรักษา อย่างไร รักษามันได้ ถ้ารักษามันได้ เราไม่ต้องย้ายเมืองหนีไป แต่เราตื่นกลัวกันจนหัวใจเรามัน หลุดออกไปจากหัวอกใจ สิ่งที่น่ายกย่องเชิดชูมากนะ หมอ พยาบาลที่เขาเข้าไปเผชิญกับวิกฤติ นั้นนะ เขาไม่รู้หรือว่าไม่อันตราย เขาก็รู้ว่าอันตรายนะ อันตรายทั้งสิ้น แต่ด้วยวิชาซีพของเขา ด้วยความเป็นธรรมของเขา เขาไปเผชิญที่นั่นนะ

ในอุ้งนั้นหมอก็ตาย แล้วผู้อำนวยการโรงพยาบาลก็ตาย นั้นนะเขาไม่รู้หรือนะ เขาไม่รู้ว่ นั้นมันเป็นโรคร้ายหรือ เขาก็รู้ แต่มันเป็นหน้าที่ของเขา เป็นความดีงามของเขา เขาต้องเผชิญ กับมันนะ ผิดพลาดขึ้นมาก็เสียชีวิต นี่นักรบ เวลาที่มีภัยวิกฤติขึ้นมาเขาเผชิญหน้ากับภัยพิบัติ นั้นนะนายกองหน้าใจของเขา แล้วเขาทำขึ้นมาเป็นน้ำใจของเขา

แต่คนที่เห็นแก่ตัว คนที่เห็นแก่ความสนุกเพลิดเพลินเที่ยวปล่อยข่าว เที่ยวทำลายเขา ใช้ ไม่ได้ สังคมมันมีปัญหาทันอยู่แล้ว เอ็งเอาแค่สนุกเอ็งคนเดียว แล้วเอ็งก็คอยปล่อยข่าวลือ เอ็งก็ ไปทำให้เขาตื่นเต้นกัน มันเป็นเรื่องอะไร มันเป็นเรื่องอะไรกับใครเลย

นี่หัวใจที่มันไม่มีคุณธรรมในหัวใจ เอาแต่ความสนุกของตน แล้วพอเวลาทำผิดพลาดไป อารมณ์ชั่ววูบ อารมณ์ชั่ววูบ แล้วมันไม่ชั่วหลายวูบหรือ มันชั่วหลายวูบ มันไม่ใช่วูบเดียวนั้น แหละ มันอารมณ์ชั่ววูบเพราะว่ามันขาดสติ

มันก็เหมือนวุฒิภาวะของใจ ใจสูง ใจต่ำ พอใจสูง คนที่สูงส่ง จิตใจสูงกว่าเขาคุ่มครอง ดูแล คนที่มีอำนาจมีวาสนาเขากล้าหาญนะ มีภัยพิบัติต่างๆ เขาคุ่มดูแลชุมชนของเขา เพื่อ รักษาของเขา ใจคนที่เห็นแก่ตัวมันก็ทำลายชุมชนนั้น

จิตใจสูง จิตใจต่ำ แล้วมันมาจากไหน?

มันมาจากเราทำบุญกุศล อำนาจวาสนาบารมีเกิดจากการเสียสละ อำนาจวาสนาจะมี นะ มีสติปัญญาขึ้นมากก็นั่งสมาธิภาวนา เขาบอกว่าเวลานักเรียน นักเรียนเขาบอกว่าอ่านทั้งวัน ทั้งคืนยังไม่รู้เรื่องเลยนะ สอบก็สอบไม่ได้จะมาทำสมาธิ ทำสมาธิอย่างไร มีหลายคนมาก เรา บอกว่าให้วางไว้ก่อน แล้วมาทำความเข้าใจสงบของใจ พอทำความเข้าใจสงบของใจแล้วกลับไปอ่าน หนังสือมันจะเข้าใจได้ดีขึ้น ทำได้ดีขึ้น ใจเวลาเราคิดว่าเราทำแล้วเป็นความดี ความดีทั้งสิ้นไป

ความดี จิตใจที่ต่ำต้อย จิตใจที่คิดว่ามันจะได้โดยอุทมิภาวะ โดยมุมมองของตน แต่ความจริงหัวใจ หัวใจมันโดนอารมณ์ความรู้สึกมันเหยียบย่ำทำลายอยู่เนี่ย มันเหยียบย่ำจนแบนแต่แต่เลยนะ แล้วจะทำอะไรให้มันตื่นตัวมันจะรู้ได้อย่างไร วางมันไว้เสียก่อน วางเสียก่อน เราหายใจเข้านี้กพท หายใจออกนี้กโธ ทำให้หัวใจมันว่างเปล่า ทำให้มันสบายใจของมัน ทำให้มันปลอดโปร่งของมัน

เวลาอ่านหนังสือมีเด็กมากมายบอกว่า เวลาว่างธรรมแล้วอ่านหนังสือดีขึ้น ดีขึ้น ดีขึ้นนะ แต่จิตใจเรานั้นก็ย่ำแย่อยู่แล้ว แล้วก็พยายามจะยึดเหยียด จะให้รู้ให้ได้ พยายามจะรู้ให้ได้ มันรู้ไม่ได้หรอก ถ้ามันรู้ไม่ได้วางไว้ บอกวางไว้มันเสียเวลา มันเสียเวลา การเสียเวลาเล็กน้อยเพื่อความเข้มแข็งของหัวใจ การเสียเวลาเล็กน้อยเพื่อสติปัญญาของเรา การเสียเวลาอย่างนั้นมีประโยชน์ การเสียเวลาอย่างนั้นมันเป็นประโยชน์กับเรา ดีกว่าไม่มีทางที่แก้ไข แล้วก็ยึดเหยียดกดดันมันเข้าไปทำให้มันรู้ ให้มันได้ มันไม่ได้หรอก

มันต้องผ่อนคลายของมัน ถ้ามีสติปัญญา เวลาวิกฤติอย่างนี้เราต้องการสติ เราต้องการปัญญา ในเวลาปกติเราก็ต้องการคุณธรรมอยู่แล้ว ออย่า! ออย่าเชื่อสิ่งเร้าในใจ ออย่าเชื่ออารมณ์ หลอกหลอ ออย่าเชื่อกิเลสที่มันขูดมันคูดขึ้นมาให้เราแสวงหาเพื่อบำรุงบำเรอมัน

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราทำสิ่งใดเพื่อประโยชน์กับเรา ประโยชน์กับเรา เราว่าเป็นประโยชน์ไง แต่ถ้ามันเป็นการทุจริต มันเป็นการเสียหายนะขึ้นมา กว้านเวรกว้านกรรมมาสู่เรา สู่เรา สิ่งที่ได้มามันของเล็กน้อยมาก เล็กน้อยจริงๆ นะ

ถ้าคนมีสติปัญญา เล็กน้อย ดูสิเวลาเกิดวิกฤติขึ้นมาเขาเสียสละกันมากมายมหาศาลทำไมเขาเสียสละได้ละ เขาว่าของมันเล็กน้อย เล็กน้อย เล็กน้อยด้วยวัตถุๆ แต่คนที่มันขาดแคลน คนที่มันต้องการ คนที่มันปรารถนา มันยิ่งใหญ่เกินไป ยิ่งใหญ่จนปิดบังหัวใจของตน ยิ่งใหญ่จนทำลายหัวใจของตนไง เวลาทำสิ่งใดได้มา สร้างเวรสร้างกรรมไป มันได้ไม่คุ้มเสียเลยได้ไม่คุ้มเสีย ไม่คุ้มเสียเพราะอะไร

เวลาสิ่งที่สร้างเวรสร้างกรรมมาแล้ว เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันจะติดตามเราไปตลอด เวรกรรมมันติดตามจิตใจดวงนี้ไปตลอด แล้วถ้าจิตใจดวงนี้มันมีเวรมีกรรมของมันขึ้นมาแล้วเวลาเราเกิดมา นั่งกันอยู่ที่นี่ ฉันทำอะไรมา ฉันทำอะไรมา โธ! กรรมเป็นอนิจนิตยนะ คำว่า

“อจินไตย” เพราะอะไร เพราะจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันไม่มีต้นไม่มีปลาย มันทำมา
ซ้ำซ้อนมากมายมหาศาล

แล้วซ้ำซ้อนมหาศาล ดวงค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุปเพณิวาสนาสติปัญญา ย้อน
อดีตชาติไปไม่มีวันจบวันสิ้น ลองไม่ได้ชำระอวิชชา พญามารในใจของตนแล้ว มันต้องเวียนเกิด
เวียนตายทั้งสิ้น ทำคุณงามความดีก็ได้มาเกิดดี ทำคุณงามความดีก็ได้มาเกิดดี เวลาเกิดดีขึ้น
มาแล้ว เกิดมาไปสว่างใหม่ เกิดมาสว่างก็บุญกุศลของตนไง

แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พยายามทำบุญฝังดินในหัวใจเรา
ไว้ ทำบุญฝังดินในหัวใจเราไว้ เราแสวงหา เราดิ้นรนเพื่อความดำรงชีพมา ๑ บาท ลงทุน ๑ สลึง
เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ ๑ สลึง ใช้จ่ายในครอบครัว ๑ สลึง อีกสลึง ๑ ฝังดินไว้ ฝังดินไว้ นี่ฝังดินไว้ไง
ฝังดินคือฝังไว้ในหัวใจ เจตนามันเสียสละออกไปมันฝังไว้ในศาสนา มันฝังไว้ในธรรมให้หัวใจมี
คุณธรรม ให้หัวใจมันเป็นธรรม หัวใจมันยอมรับฟังเหตุฟังผลไง

**จิตใจที่อบรมบ่มเพาะได้ง่ายเพราะมันได้บ่มเพาะจิตใจนั้นมา มันก็จะเป็น
ประโยชน์กับใจนั้น จิตใจนั้น เห็นใหม่ มีเวรมีกรรมต่อกันมา มีความขัดแย้งอะไรกันมา
มันบ่มเพาะอย่างไรมันก็เป็นเวรเป็นกรรมนั้นแหละ**

แต่กรรมแก้ได้ ว่าแก้กรรม แก้กรรม ที่เขาแก้กรรมเราดูแล้วตลก การแก้กรรมนั่งสมาธิ
รักษาใจของเรา แต่เพราะจิตใจเราอ่อนแอไง พอเราเจอเหตุการณ์วิกฤติกระทบชีวิตนี้แล้ว เรา
จะทำความสงบได้ยากมาก เพราะหัวใจมันหวั่นไหวตลอดเวลา แล้วจะไปแก้เวรแก้กรรม แก้
กรรมก็ทำความสงบของใจเข้ามาสิ ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามามันไปแก้กันที่นี้ไง

ไต่ไปแก้กรรม พิธีกรรมเฉยๆ พิธี ดุหนั่งสิ ดูละครสิ มันก็ทำอย่างนั้นแหละ เราก็ทำ
เหมือนมันนั้นแหละ แล้วมันได้อะไรขึ้นมาละ

**แต่ถ้าเรามีสติปัญญาเรานั่งลง แล้วทำความสงบของใจเข้ามาแก้กรรม แก้กรรม
นะ พอจิตใจมันสงบระงับเข้ามาแล้ว เออ! มันเรื่องธรรมดา มันไม่เห็นมีอะไรเป็นวิกฤติเลย แต่
ถ้าจิตใจมันปิดบัง โอ้ย! มันทุกข์มันยาก มันเป็นเวรเป็นกรรม โอ้ย! มันทนไม่ได้ มันทนไม่ได้ แต่
พอทำความสงบของใจ ปล่อยวางทำความสงบได้แล้ว เออ! ใครๆ เขาก็เจอกันทุกคน ใครๆ ก็**

พบแบบเราทั้งนั้น มันไม่เห็นมีอะไรเลย แล้วก็แก้ไขกันไปในเหตุการณ์เฉพาะหน้า เราแก้ไขของเราไป

ถ้าหัวใจที่มันสูงส่ง หัวใจที่มีธรรม มีธรรมเพราะอะไร?

ก็ที่เราได้เสียสละได้ทำกันมาอยู่ที่นี่ ถ้าเราทำได้เสียสละกันอยู่ที่นี่ หัวใจมันเป็นอย่างนี้ ใจเวลาที่ปกติเราก็ต้องการสติ ต้องการสมาธิ ต้องการปัญญาของเรา ในวันปกติเราก็ต้องการธรรมะ ธรรมะที่เราฝึกหัด เราค้นคว้าขึ้นมา แล้วในวิกฤติเราต้องการมากขึ้น ต้องการมากขึ้น หัวใจของคนที่ย่ำแย่ หัวใจของคนปานกลาง เขาอยากช่วยเหลือ อยากเจือจาง แต่เวลาช่วยเหลือเจือจาง ช่วยเหลือเจือจางมันเป็นการสร้างปัญหา สร้างปัญหาให้กับคนที่เขาบอกมันไม่ควรจะเป็นอย่างนั้น มันไม่ควรเป็นอย่างนั้น

เวลาหมอเขาจะบอกตลอดเลย เวลาคนไข้ไปหาหมอ ทำไมมาช้าจัง โอ้โฮ! มาจนปานนี้ ค่อยมา นี่ใจก็รักชากันเองมาจนเต็มทีใจ เวลามารักษาอยากขึ้นใจ

นี่ก็เหมือนกัน การช่วยเหลือ การช่วยเหลือ ถ้าเราช่วยเหลือกันได้ เราช่วยเหลือเสียสละกันได้เพื่อความสะดวก เพื่อความคล่องตัว แล้วสิ่งใดที่มันเป็นวิกฤติ มันมีความจำเป็นก็ไปหาหมอซะ คำว่า “ไปหาหมอ” หาผู้ที่ชำนาญ ผู้ที่เขาเข้าใจได้ เขาวินิจฉัยได้

เราไม่ใช่มาวินิจฉัยกันเองอยู่ที่นี่ ใจที่ต่ำต้อย ใจที่มีวิฤติภาวะเท่านั้น มันก็อยากจะช่วยเหลือ ช่วยเหลือ การช่วยเหลือ บรรเทาสาธารณภัยเขาก็ช่วยเหลือของเขา ส่งโรงพยาบาล เขาได้ฝึกหัดมา เขาก็ปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ แต่เขาไม่สามารถจะแก้ไขให้คนหายได้ เขาก็พาไป

นี่ก็เหมือนกัน เราก็อยากจะช่วยเขา อยากจะช่วยเขา ช่วยเขาเลยกลายเป็นภาระสังคมก็มี กลายเป็นปัญหาขึ้นมากี่มาก ถ้ามันเป็นปัญหาขึ้นมาเราพยายามรับฟังคนอื่นบ้าง รับฟังคนอื่นบ้าง ถ้ารับฟังแล้วมันมีเหตุมีผล ฟังแล้วมันเข้าใจใจ

แล้วถ้ามันไม่รับฟังคนอื่นบ้างเลย ใจที่ต่ำต้อย ดูเด็กๆ มันบอกเลย พ่อแม่ไม่ต้องไปทำงาน เดี่ยวหนูจะหาเลี้ยงเอง มันอยากให้พ่อแม่อยู่กับมัน ไม่ให้ไปทำงานนะ เยอะแยะเลย เด็กๆ แม่ไม่ต้องไปทำงานก็ได้ อยู่บ้านเดี๋ยวหาให้กินเอง แล้วมันหากินได้ไหมล่ะ นั่นก็วิฤติภาวะ

ของเขา เขาก็ปรารถนาดีของเขา เขาก็รักพ่อรักแม่ของเขานั้นแหละ เขาอยากให้อุบัติอยู่กับเขา ไม่ต้องทำอะไรเลย มันเป็นไปได้หรือ

นี่ก็เหมือนกัน คนที่วิภูติภาวะอยากช่วยเหลือ ช่วยเหลือได้มากน้อยแค่ไหนนะ มันเป็นเรื่องของสังขมไปทั้งสิ้น ถ้ามันเป็นปัญหาสังขมไปทั้งสิ้น เราไตร่ตรอง มีสติปัญญาใคร่ครวญของเรา ในสังขมเวลาที่มีวิฤติแล้วเราต้องการศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา จิตใจที่มันสูง มันต่ำแตกต่างกันไป จิตใจที่มันสูง มันต่ำนะ เวลาเขาเผชิญกับสิ่งจะความจริง เผชิญกับวิฤติ เขาเสียสละชีวิตกันเลย เขาทำเพื่อประโยชน์ เขาสละชีวิตเลย แต่ต้องให้มันถูกต้องตั้งมาทางวิชาการ

เหมือนหมอ สังเขนะ เขาดูแลคนไข้ด้วยวิชาชีพอันของเขา เวลาเขาติดเชื้อมาเพราะร่างกายเขาอ่อนแอ เพราะเขาทำงานทั้งวันทั้งคืน ทั้งวันทั้งคืนตลอดเวลา สิ่งที่เขาทำเขาก็ป้องกันได้ เขาก็มีความรู้ เขาเป็นหมอ แต่ทำไมเขาติดละ ติดมันมาหลายแนวทางทั้งสิ้น เวลาหลายแนวทาง ในเวลาร่างกายมันอ่อนแอขึ้นมามันติดเชื้อมาได้ง่าย ป้องกันได้มากน้อยขนาดไหนก็แล้วแต่ มันก็ยังผิดพลาดได้

นั่นเขาทำเพื่อสังขม เพื่อประโยชน์ เพื่อคุณงามความดี นายกอง เวลาเหตุการณ์วิฤติแล้วมันต้องมีผู้เสียสละ ผู้ที่พยายามจะแก้ไขวิฤตินั้นให้มันพ้นไป ไม่เหมือนโบราณ เราย้ายบ้านย้ายเมืองหนีกันเลย มันแก้ไม่ได้ไง มันไม่มีสติ ไม่มีปัญญาว่านี่คือโรคอะไร ก็กราบไหว้ภูเขา แม่น้ำ พระอาทิตย์ บูชาไฟ อ้อนวอนขอ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อทาสี เม อทาสี เม เวลาเราพลัดพรากกัน เรามีสิ่งใดที่ต้องพลัดพรากจากกันไป อย่าได้คร่ำครวญ อย่าได้เสียใจ อย่าได้ร้องไห้ สิ่งที่พลัดพรากกันไปนะ พลัดพรากตามเวรตามกรรมของสัตว์โลก สัตว์โลกสร้างเวรสร้างกรรมมาตลอดไป

เขาก็มีต้นทุนมาอย่างนั้น เขาก็มีการกระทำมาอย่างนั้น เราก็พยายามจะช่วยเหลือเจื้อจวนถึงที่สุดแล้ว ถ้าถึงที่สุดเวลาหมดอายุขัยของเขาไป เราให้ระลึกถึงกันด้วยคุณงามความดีไป เวลาสร้างบุญกุศล เวลาอุทิศส่วนกุศล อทาสี เม อทาสี เม เวลาอุทิศส่วนกุศล ความรู้สึกอันนี้ จิตมันถึงจิตใจ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เวลากรวดน้ำ กรวดน้ำ กรวดน้ำก็เพื่อเป็นการอุทิศ การเจาะจงให้แก่ญาติโยกของเรา ระบุชื่อได้เราก็ระบุชื่อได้ ถ้าระบุชื่อไม่ได้ เจ้ากรรมนายเวร เจ้ากรรมนายเวร เราจะลึกถึงว่าเราเคยทำเวรทำกรรมไว้กับใครทั้งสิ้น ถ้าเป็นเจ้ากรรมนายเวร ขอให้รับส่วนกุศล บุญอันนี้เถิด แล้วเขาบอกว่า อุทิศก็ไม่ได้ หนุนก็ไม่ได้ คนจะทำความดีไม่ได้หรือ มีพวกเดียรฉัตรมาก ทำอย่างนั้นก็ได้ ทำอย่างนี้ก็ได้ แต่ถ้าเอาเงินไปให้มันได้

เวลาไม่ได้ๆ แม้แต่เจตนาที่ดีมันดีอยู่แล้ว แล้วเราเจตนาที่ดี เราทำบุญกุศล เราสร้างประโยชน์กับเรา เราสร้างประโยชน์กับเราเพื่อเรา เราเสียสละเพื่อเราแล้ว ทำประโยชน์แล้ว สิ่งที่เป็นนามธรรมๆ อานาจาสนาบารมีไง อุทิศส่วนกุศลให้แก่กัน รับไม่ได้เราก็เจตนาที่ดีที่จะมอบให้ การอภัยไถ่ เวลาใครมีเวรมีกรรมต่อกัน เวลาเจ้ากรรมนายเวร เวลานั้นสมาธิแล้ว ออกจากสมาธิ เวลาที่ก่อนนั้นเราก็อุทิศส่วนกุศล สวดมนต์ทำวัตรแล้ว อุทิศส่วนกุศลเจ้ากรรมนายเวรนะ

“สิ่งที่ได้ทุกขี้ได้ยาก ขอให้ได้รับบุญกุศลอันนี้ ผู้ที่มีความสุข ความระงับที่ดีแล้ว ที่รับไม่ได้ ไม่ได้ ก็ขอให้เขาเจริญอกงามขึ้นไป”

สิ่งที่รับไม่ได้เขาทำมามากกว่าเรา เขาทำดีกว่าเรา เขาอยู่ในขั้นที่เหนือกว่าเรา เขาเคยมีบุญคุณต่อเรา เราก็อุทิศให้ ถ้าอุทิศให้ เขาได้มีคุณงามความดีมากอยู่แล้ว เขาก็เมตตาเรา ความเมตตา เมตตาธรรม มันทำไม่จะไม่ได้ แต่ในพระไตรปิฎกก็ว่าอย่างนั้นเป็นวิทยาศาสตร์ เปรตชั้นใดรับได้ เปรตชั้นใดรับไม่ได้ นั่นเขาว่าไป แต่เจตนาที่ดีของเรา บุญกุศล อานาจาสนาบารมี ผลของวิญญูะ ถ้าเราเข้าใจของเรา เราทำเพื่อประโยชน์กับเรา

สิ่งที่ทำที่ทำขึ้นมาเพื่อหัวใจดวงนี้ไง ถ้ามันเป็นธรรม เป็นธรรมแล้วมันเห็นโลก ความเสมอภาค คนเห็นคนเป็นคน เราก็เป็นคน คนไม่เห็นคนเป็นคนไง ชูตรีด ทำต่างๆ มันก็เป็นเรื่องของเขา นั่นพูดถึงสร้างเวรสร้างกรรม เพราะเวลาเกิดเป็นมนุษย์ไง เป็นอริยทรัพย์ เกิดมาแล้วใครมีอานาจาสนามากน้อยแค่ไหน จะตักตวงได้มากน้อยแค่ไหน

หลวงตาท่านสอนว่า ในพระไตรปิฎก ในธรรมะ ในธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปรียบเหมือนห้างสรรพสินค้า ใครมีความสามารถมากน้อยแค่ไหน เขาเข้าไปแล้วเขาจะได้วัตถุสิ่งของที่เป็นประโยชน์กับเขา ได้มากน้อยแค่ไหน อยู่ที่ความสามารถของเขา

นี่ก็เหมือนกัน ในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ใครมีสติปัญญา มากน้อยแค่ไหน ใครจะทำได้มากน้อยแค่ไหน แล้วเวลาได้มาๆ ได้มาเป็นวัตถุ วัตถุเป็นสมบัติ สาธารณะ ศิล สมาธิ ปัญญาเป็นสมบัติของเรา สมาธิเกิดจากจิตไม่ใช่จิต ปัญญาเกิดจากจิตก็ไม่ใช่จิต สติเกิดจากจิตก็ไม่ใช่จิต จิตก็เป็นจิต สติก็เป็นสติ สมาธิก็เป็นสมาธิ ปัญญา ก็เป็นปัญญา

แต่เวลาเราฝึกหัดของเรา เราทำของเราจนมีความสามารถ มีการผสมผสาน มีการกระทำ พิจารณาวิเคราะห์วิจัยขึ้นมาแล้ว จนจากมรรค ๘ มรรคสามัคคี รวมเป็นพลังกำลัง เห็นไหม เข้าไปสมมุจเฉทปหานไอ้กิเลสต้นหาความทะยานอยาก ไอ้ความหมักหมมของใจที่ทำให้จิตนี้เวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะ ทำให้จิตของเราแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน ทำให้จิตของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันไป แตกต่างกันไปเพราะเป็นจริตนิสัย มันสร้างมาจนเป็นสันดาน เราแก้ไขของเรา

ฟังธรรมเพื่อเหตุนี้ละ โลกเป็นแบบนี้ เราเกิดมาเราอยู่กับโลก เราได้เห็นสภาวะไร้อัตตัญญูเกิดมามีอายุมาก ได้เห็นมามาก การเห็นมามาก มันเกิดขึ้นแล้วมันจะเกิดวิกฤติ ถ้าคนไม่สามัคคีกัน ไม่ดูแลรักษากัน ถ้าคนมีเมตตา มีการช่วยเหลือเอื้ออาทรกัน วิกฤตินั้นจะเกิดขึ้นน้อย แล้ววิกฤตินั้นจะไม่เกิดขึ้น

สิ่งที่เวลาผ่านไป สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นต้องดับไปเป็นธรรมดา วิกฤติ การเกิดขึ้นแต่ละครั้งแต่ละคราว มันจะเกิดขึ้นเป็นธรรมดา แล้วมันจะสลายไปเป็นธรรมดา แล้วมันเป็นสิ่งที่เกิดประสบการณ์ของหัวใจมนุษย์ที่ได้พบได้เห็น มันเป็นประสบการณ์ชีวิตๆ มันแตกต่างกันอย่างนี้ แตกต่างกันอย่างวิเศษวิโส แตกต่างด้วยจิตใจที่สูงที่ต่ำ ด้วยมุมมองทัศนคติที่มุมมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

เราฝึกหัดของเรา เราดูแลของเรา เพื่อประสบการณ์ชีวิตของเรา แล้วย้อนกลับมาที่เราในทุกคนรักความสุข เกลียดความทุกข์ ทุกคนต้องการประสบการณ์ความสุขความปรารถนาทุกๆ คน แต่มันไม่ได้ดังใจดังที่คนคิด เกิดจากผลบุญผลกรรม เกิดจากความเพียรชอบ ความเพียรไม่ชอบ เป็นมิจฉาทิฏฐิ เป็นสัมมาทิฏฐิ ความเห็นผิด

ความคิดเหมือนกัน แตกต่างกันด้วยความถูกและผิด แม้ถูกแล้วมันยังไม่เกิดกับเรา เพราะมันเกิดภาวนามยปัญญา เราฝึกหัดขึ้น จนมันเกิดขึ้นจนเป็นภาวนามยปัญญา

จนเป็นมรรคสามัคคีทำลายกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป จะเห็นความมหัศจรรย์ของใจ
ดวงนี้ มีคุณค่าในใจดวงนี้ แล้วใครแย่งชิงของเราไม่ได้ เอวัง